

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ФІНАНСУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

©2020 САВАСТЄЄВА О. М.

УДК 336.152
JEL: H72

Савастєєва О. М. Аналіз сучасного стану фінансування регіонального розвитку (на прикладі Одеської області)

Метою статті є дослідження засад забезпечення розвитку Одеської області та формулювання відповідних рекомендацій. Визначено організаційні засади забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики, її нормативно-правове забезпечення. Проаналізовано тенденції регіонального розвитку шляхом з'ясування основних стратегічних напрямів регіонального розвитку Одеської області, проведено аналіз профінансованих програм з обласного бюджету та інвестиційних проектів за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку за 2018–2019 рр. Установлено переважання фінансування інвестиційних проектів, що належать до сфери так званої «твердої інфраструктури»: будівництво, капітальний ремонт, реконструкція соціальних об'єктів, що, своєю чергою, створює ризик поступового перетворення Державного фонду регіонального розвитку у фонд фінансування інвестиційних програм і проектів, жодним чином не пов'язаних із забезпеченням економічного розвитку регіонів, тобто таких, що не мають інвестиційної та інноваційної складових. Запропоновано відповідні рекомендації в напрямку вдосконалення процедури оцінки інвестиційних проектів, що подаються до розгляду, з метою виявлення ступеня їх дійсного стратегічного впливу на територіальний розвиток; розширення переліку інвестиційних проектів, націлених на забезпечення формування належного бізнес-середовища та підвищення ділової спроможності; побудови чіткої системи критеріїв щодо визначення обсягу державного фінансування окремих регіонів тощо.

Ключові слова: децентралізація, місцеві бюджети, регіональний розвиток, бюджети розвитку, державне фінансування.

DOI:

Табл.: 2. Бібл.: 9.

Савастєєва Оксана Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова (вул. Дворянська, 2, Одеса, 65000, Україна)

E-mail: Savasteeva777@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7356-8890>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/N-9929-2018>

УДК 336.152
JEL: H72

Савастєєва О. Н. Анализ современного состояния финансирования регионального развития (на примере Одесской области)

Целью статьи является исследование основ обеспечения развития Одесской области и формулировка соответствующих рекомендаций. Определены организационные основы обеспечения формирования и реализации государственной региональной политики, её нормативно-правовое обеспечение. Проанализированы тенденции регионального развития путем выяснения основных стратегических направлений регионального развития Одесской области, проведен анализ профинансированных программ из областного бюджета и инвестиционных проектов за счет средств Государственного фонда регионального развития в 2018–2019 гг. Установлено преобладание финансирования инвестиционных проектов, относящихся к сфере так называемой «твердой инфраструктуры»: строительство, капитальный ремонт, реконструкция социальных объектов, что, в свою очередь, создает риск постепенного преобразования Государственного фонда регионального развития в фонд финансирования инвестиционных программ и проектов, никак не связанных с обеспечением экономического развития регионов, то есть таких, которые не имеют инвестиционной и инновационной составляющих. Предложены соответствующие рекомендации в направлении усовершенствования процедуры оценки инвестиционных проектов, представляемых к рассмотрению, с целью выявления степени их действительного стратегического влияния на территориальное развитие; расширение перечня инвестиционных проектов, нацеленных на обеспечение формирования надлежащей бизнес-среды и повышение деловой способности; построение четкой системы критериев определения объема государственного финансирования отдельных регионов и т. п.

Ключевые слова: децентрализация, местные бюджеты, региональное развитие, бюджеты развития, государственное финансирование.

Табл.: 2. Библ.: 9.

Савастєєва Оксана Николаевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, банковского дела и страхования, Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова (ул. Дворянская, 2, Одесса, 65000, Украина)

E-mail: Savasteeva777@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7356-8890>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/N-9929-2018>

UDC 336.152
JEL: H72

Savastieieva O. M. An Analysis of the Current Status of Financing the Regional Development (on the Example of Odesa Region)

The article is aimed at researching the basics of ensuring the development of Odesa region and formulating the relevant recommendations. The organizational foundations for ensuring the formation and implementation of the State regional policy and its regulatory provision are defined. Regional development tendencies are analyzed by identifying the main strategic directions of the regional development of Odesa region, an analysis of the programs financed from the regional budget and the investment projects financed by the State regional development fund in 2018–2019 is carried out. The preponderance of financing of the investment projects related to the sphere of so-called «solid infrastructure» is determined: construction, capital repairs, reconstruction of social facilities, which, in turn, creates a risk of gradual transformation of the State regional development fund into a fund to finance investment programs and projects that have no connection with ensuring the economic development of regions, i. e. those that do not have any investment and innovation components. Appropriate recommendations are proposed towards improving the procedure of evaluation of the investment projects submitted for consideration in order to determine the extent of their actual strategic impact on the territorial development; expanding the list of investment projects aimed at ensuring the formation of the proper

business environment and improving business ability; building a clear system of criteria for determining the amount of government financing for individual regions, etc.

Keywords: decentralization, local budgets, regional development, development budgets, government financing.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 9.

Savastieieva Oksana M. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Odesa I. I. Mechnikov National University (2 Dvorianska Str., Odesa, 65000, Ukraine)

E-mail: Savasteeva777@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7356-8890>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/N-9929-2018>

Здійснення в Україні реформи бюджетної децентралізації, наділення органів місцевої влади значними повноваженнями та, відповідно, і великим рівнем відповідальності щодо раціонального використання економічного потенціалу ввірених територій, визначають першочерговість вирішення завдань забезпечення сталого регіонального розвитку. Враховуючи зазначене, актуальності набувають дослідження, пов'язані з пошуком напрямів оптимізації процесу фінансування інвестиційних проектів та заходів відповідно до стратегічних орієнтирів розвитку територій, надання зазначеному процесу раціонального та всебічного характеру по відношенню до всіх сфер суспільного життя, що, перш за все, можливо за рахунок модернізації діючих механізмів формування та витрачання ресурсів місцевих бюджетів розвитку та коштів Державного фонду регіонального розвитку.

Різним аспектам реалізації регіональної політики, а також питанням взаємодії територіальної громади та органів місцевого самоврядування в процесі формування та використання бюджетів розвитку приділяли увагу такі науковці, як Р. Білик, А. Гнатенко, М. Латинін, А. Кінщак, А. Маєв, В. Мамонова, Г. Котіна, М. Степура, А. Батюта, І. Сотник, Я. Ус, Ю. Глушенко, Ж. Белец, Ю. Гринчук, Н. Коваль та ін.

Мета статті полягає в дослідженні засад державного фінансування регіонального розвитку, з'ясуванні основних стратегічних напрямів регіонального розвитку Одеської області, проведенні аналізу профінансованих програм з обласного бюджету та інвестиційних проектів за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, формулювання відповідних рекомендацій.

Фундаментом забезпечення сталого регіонального розвитку є децентралізаційні трансформації. У нинішніх умовах реформа децентралізації є однією з найважливіших умов, які Україна повинна виконувати на шляху обраного євроінтеграційного вектора розвитку [1].

У розвинутих зарубіжних країнах вже досить давно використовується практика складання двох бюджетів – кошти одного спрямовуються на задоволення поточних потреб, іншого – на здійснення інвестиційних заходів. Відносна величина бюджету розвитку, тобто питома вага в загальній структурі, має визначатися сукупністю ефектів від його вико-

ристання в контексті формування ресурсного забезпечення подальшого соціально-економічного зростання громад. За цільовим призначенням видатки бюджету розвитку витрачаються на реалізацію різнопланових інвестиційних проектів. В Україні, починаючи з 2001 р. також було обрано подібний курс шляхом запровадження поділу місцевих бюджетів на бюджети поточних витрат і бюджети розвитку; крім того, бюджетним законодавством було визначено конкретні джерела наповнення кожної з частин бюджетів та напрями витрачання коштів. У подальшому, шляхом багаторазового внесення коректив у нормативно-правові акти, структура доходів і видатків бюджету розвитку постійно змінювалася, але головна мета залишилася незмінною – забезпечення сталого регіонального розвитку всіх територій.

«В умовах децентралізації регіональний розвиток стає першочерговим завданням, одночасно набуваючи певних характерних особливостей» [2]. Схожої думки дотримуються С. А. Давимука, В. С. Куйбіда та Л. І. Федулова, які зазначають, що в сучасних умовах посилюється значущість локальних особливостей, матеріальних і нематеріальних активів окремих територій, що активізувало останніми роками дискусії й обумовило пошук ефективніших та адекватніших підходів до управління просторовим розвитком [3].

Водночас, на думку А. Мельник, фактично об'єднані територіальні громади починають володіти збільшеною ресурсною базою, тоді як склад її основних компонентів неупорядкований, відсутня належна інформаційно-аналітична база для прийняття управлінських рішень [4].

Досліджуючи нормативно-правове забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики, Ю. С. Гринчук і Н. В. Коваль зазначають, що спеціальне законодавство безпосередньо регулює питання формування та реалізації державної регіональної політики в Україні. Так, у Законі України «Про стимулювання розвитку регіонів» визначено поняття «регіон», територія Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя (стаття 1); зазначено, що метою стимулювання є сталий розвиток регіонів та підвищення рівня життя населення, досягти чого можливо шляхом поєднання інтересів та зусиль різних суб'єктів регіональної

політики в процесі якомога ефективнішого використання потенціалу регіонів [5]. Водночас необхідно додати, що конкретними документами, які визначають основні вектори спрямування такого роду державного фінансування, є державна стратегія регіонального розвитку, а також регіональні стратегії розвитку окремих територій та плани заходів з їх реалізації. У бюджетному законодавстві також згадуються угоди щодо регіонального розвитку, які повинні забезпечувати узгодження діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо реалізації державної регіональної політики, зокрема щодо обсягів та порядку фінансування спільних заходів [5].

Державний фонд регіонального розвитку (далі – Фонд) є бюджетною програмою, започаткованою у 2012 р., зі спеціальним механізмом фінансової підтримки впровадження регіональної політики держави [6]. Законом чітко визначений обсяг формування Фонду – не менше 1% прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний рік. Характерною рисою зазначеної програми є уникнення традиційного підходу фінансування за рахунок державних коштів здебільшого видатків на поточний і капітальний ремонт окремих об'єктів, що знаходяться у відповідних переліках об'єктів, які підлягають фінансуванню за рахунок субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій. Замість зазначеного було запроваджено засади конкурсного відбору націлених на єдину в межах відповідної території мету проектів регіонального розвитку. Водночас виконання плану реалізації регіональних проектів гарантовано державним фінансуванням з обов'язковою умовою співфінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів у розмірі 10%. Розподіл ресурсів між окремими регіонами відбувається так: 80% – залежно від кількості населення регіону; 20% – спрямовується регіонам, де спостерігається нижчий рівень соціально-економічного розвитку (показник ВВП у розрахунку на одного жителя менше, ніж 75% середнього показника по країні). Першочергово фінансуються проекти, націлені на збільшення енергоефективності державних і комунальних навчальних і медичних закладів; розвиток спортивної інфраструктури; реалізацію проектів – переможців «Всеукраїнського громадського бюджету».

Важливо, що ресурси Фонду передбачені для реалізації інвестиційних програм і проектів розвитку територій виключно в тих випадках, якщо ці програми та проекти відповідають стратегічним напрямкам розвитку, виокремленим у Державній стратегії регіонального розвитку, а також у стратегіях розвитку окремих регіонів. Якщо розглядати в зазначеному контексті Одеську область, то слід зазначити, що Стратегією економічного та соціального розвитку

Одеської області до 2020 року [7] було визначено такі стратегічні регіональні пріоритети:

а) *забезпечення конкурентоспроможної місцевої економіки, а саме:*

- ✦ розбудова та модернізація транспортної інфраструктури шляхом створення сучасної мережі автомобільних доріг загального користування, модернізації та подальшої розбудови портового господарства та орієнтації транспортної інфраструктури на обслуговування туристських потоків;
- ✦ забезпечення енергетичної самодостатності області через задоволення потреби регіону в енергетичних ресурсах і підвищення рівня енергоефективності;
- ✦ якісний розвиток туристично-рекреаційної інфраструктури, що включатиме підвищення якості та конкурентоспроможності туристичного продукту, раціональне використання рекреаційного та туристичного потенціалів регіону, створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу у туристичній сфері та ін.;
- ✦ розвиток високопродуктивного аграрного виробництва внаслідок ефективного функціонування аграрної сфери та стабільного зростання виробництва продукції;
- ✦ розбудова сучасної індустрії шляхом відновлення виробничого потенціалу, впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку індустрії, створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу в індустрії тощо;

б) *розвиток людського потенціалу, у тому числі:*

- ✦ формування конкурентоспроможного інтелектуального капіталу шляхом розвитку сучасної високоякісної освіти та науки, кадрового та комунікаційного забезпечення, формування активного бізнес-середовища;
- ✦ забезпечення умов для здорового та культурного розвитку населення через підвищення якості та доступності медичних послуг, розвиток культури та збереження об'єктів культурної спадщини, реалізації державної молодіжної та сімейної політики;

в) *забезпечення гідних умов життя та екологічної безпеки, у тому числі:*

- ✦ забезпечення комфортних умов проживання шляхом реформування житлово-комунальної сфери та підвищення якості обслуговування;
- ✦ створення безпечного життєвого простору, що включатиме підвищення стандартів життя та забезпечення для цього екологічно сприятливих умов;

г) *підвищення якості управління регіональним розвитком, у тому числі:*

- ✦ підвищення ефективності розвитку територій (покращення планування та активізація транскордонного співробітництва);

- ✦ інституційне зміцнення регіону шляхом посилення інституційної спроможності територіальних громад і формування дієвого публічно-приватного партнерства;
- ✦ забезпечення суспільно-політичної злагоди в регіоні через покращення системи адміністративних послуг і розвиток громадянського суспільства.

Відповідно до зазначених вище орієнтирів, з обласного бюджету Одеської області у 2019 р. фінансувалися регіональні програми (табл. 1).

Необхідно зазначити, що зміни, внесені до бюджетного законодавства у 2015 р., передбачають фінансування за рахунок коштів Фонду не лише проєктів, пов'язаних зі здійсненням будівництва, мо-

дернізації, реконструкції, поточного та капітального ремонту об'єктів соціальної сфери, але і проєктів, призначенням яких є побудова інфраструктури промислових та інноваційних парків. Конкретні проєкти регіонального розвитку, що реалізовувалися в Одеській області впродовж 2018–2019 рр. за рахунок фінансування з Фонду в розрізі загального та спеціального фондів, наведено в табл. 2.

Як видно з табл. 2, всі профінансовані інвестиційні проєкти на території Одеської області належать до сфери так званої «твердої інфраструктури»: будівництво, капітальний ремонт, реконструкція соціальних об'єктів. Жодного проєкту, пов'язаного зі створенням належного бізнес-се-

Таблиця 1

Перелік регіональних програм Одеської області у 2019 р.

№ з/п	Найменування регіональної програми	Обсяг (тис. грн)
1	Обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018–2020 рр. «Соціальний захист населення в Одеській області»	162874,5
2	Обласна цільова програма «Доступна медицина» на 2018–2020 рр.	136351,0
3	Обласна програма надання фінансової підтримки комунальним підприємствам (установам, організаціям) спільної власності територіальних громад Одеської області, які забезпечують діяльність обласної ради та обласної державної адміністрації, на 2017–2019 рр.	60722,3
4	Обласна комплексна програма «Культура Одещини – 2017–2019 рр.»	20132,5
5	Програма розвитку освіти Одещини на 2019–2021 рр.	20000,0
6	Регіональна програма інформатизації Одеської області «Електронна Одещина» на 2018–2020 рр.	14500,0
7	Регіональна програма підтримки розвитку книговидання та засобів масової інформації в Одеській області на 2017–2019 рр.	6568,0
8	Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2017–2020 рр.	5400,0
9	Програма залучення зовнішніх ресурсів та розвитку міжнародної діяльності Одеської області на 2018–2020 рр.	5000,0
10	Програма розвитку туризму та курортів Одеської області на 2017–2020 рр.	3710,0
11	Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва Одеської області на 2017–2020 рр.	3600,0
12	Регіональна комплексна програма з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2019–2023 рр. (проєкт)	3100,0
13	Регіональна програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області «Аграрна Одещина» на 2019–2023 рр. (проєкт)	3100,0
14	Обласна цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2018–2020 рр.	2946,5
15	Комплексна регіональна програма забезпечення громадян житлом в Одеській області на 2018–2021 рр.	2000,0
16	Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2018–2021 рр.	2000,0
17	Обласна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту	1281,0
18	Обласна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей і молоді на 2016–2020 рр.	674,0
19	Регіональна цільова програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2018–2020 рр.	500,0

Джерело: складено на основі [8].

Регіональні проекти у 2018–2019 рр. за рахунок фінансування з Фонду

№ з/п	Назва регіонального проекту	Загальний фонд, тис. грн	Спеціальний фонд, тис. грн	Разом, тис. грн
1	2	3	4	5
2018 р.				
1	Будівництво школи на 250 учнів у с. Ставрове Окнянського району	34000,0	33000,0	67000,0
2	Будівництво спортивного залу дитячо-юнацької спортивної школи, м. Балта	16744,7	3180,2	19924,9
3	Реконструкція існуючої будівлі із будівництвом дво-поверхового корпусу Маяківської загальноосвітньої школи I–III ступеня, с. Маяки Біляївського району	84818,9	4500,0	89318,9
4	Реконструкція під амбулаторію загальної практики сімейної медицини фельдшерсько-акушерського пункту, с. Саф'яни Ізмаїльського району	300,0	800,0	1100,0
5	Капітальний ремонт Красносільської загальноосвітньої школи I–III ступеня, с. Красносілка Лиманського району	2000,0	13968,5	15968,5
6	Капітальний ремонт проїзної частини у м. Білгород-Дністровському та у с. Бритівка Білгород-Дністровського району	4000,0	7619,4	11619,4
7	Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-38, контрольньо-пропускний пункт «Станіславка»	3594,5	6683,5	10278,0
8	Капітальний ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-25, контрольньо-пропускний пункт «Кучурган»	29551,2	9726,1	39277,3
9	Реконструкція під спортивну школу незавершеного будівництва загальноосвітньої школи у м. Ізмаїлі	4648,7	10351,3	15000,0
	Разом	179658,0	89829,0	269487,0
2019 р.				
1	Будівництво школи на 250 учнів у с. Ставрове Окнянського району	48970,4	0,0	48970,4
2	Реконструкція під амбулаторію загальної практики сімейної медицини фельдшерсько-акушерського пункту, с. Саф'яни Ізмаїльського району	719,3	0,0	719,3
3	Капітальний ремонт проїзної частини у м. Білгород-Дністровському та у с. Бритівка Білгород-Дністровського району	11098,0	0,0	11098,0
4	Капітальний ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-25, контрольньо-пропускний пункт «Кучурган»	9890,8	0,0	9890,8
5	Реконструкція під спортивну школу незавершеного будівництва загальноосвітньої школи, м. Ізмаїл	30000,0	20000,0	50000,0
6	Будівництво спортивного залу дитячо-юнацької спортивної школи, м. Балта	17000,0	0,0	17000,0
7	Реконструкція існуючої будівлі із будівництвом дво-поверхового корпусу Маяківської загальноосвітньої школи I–III ступеня, с. Маяки Біляївського району	15000,0	0,0	15000,0
8	Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-38, контрольньо-пропускний пункт «Станіславка»	6144,7	0,0	6144,7

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ І КРЕДИТ

ЕКОНОМІКА

1	2	3	4	5
9	Будівництво загальноосвітньої школи II–III ступеня Авангардівського навчально-виховного комплексу, смт Авангард Овідіопольського району	18180,0	5000,0	23180,0
10	Будівництво загальноосвітньої школа на 198 учнів, с. Садове Арцизького району	38709,5	7194,1	45903,6
11	Капітальний ремонт навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад I–III ступеня – дошкільний навчальний заклад», смт Захарівка Захарівського району	27398,2	3000,0	30398,2
12	Комплексне обстеження з розробленням інженерних рішень щодо ренатуралізації гідрологічного стану р. Великий Куяльник з метою врятування Куяльницького лиману з виготовленням проектно-документації	9270,0	0,0	9270,0
13	Реконструкція будівлі навчально-виховного комплексу «Балтська загальноосвітня школа I–III ступеня № 3 – колегіум», м. Балта	26988,3	7000,0	33988,3
14	Будівництво дитячого садку на 120 місць з вбудованими громадськими приміщеннями фізкультурно-оздоровчого призначення, с. Крижанівка Лиманського району	22000,0	0,0	22000,0
	Разом	281369,2	42194,1	323563,3

Джерело: складено на основі [9].

редовища, підвищення ділової активності в регіоні, тобто вибудовою перспективи повернення коштів до бюджету у вигляді майбутніх податків, реалізовано не було. Неврегульованість зазначеного питання створює ризик поступового перетворення Державного фонду регіонального розвитку у фонд фінансування інвестиційних програм і проектів, жодним чином не пов'язаних із забезпеченням економічного розвитку регіонів, тобто таких, що не мають інвестиційної та інноваційної складових.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи викладене, слід зазначити таке. Запровадження в Україні системи забезпечення державної фінансової підтримки регіонального розвитку шляхом формування у складі місцевих бюджетів бюджету розвитку та створення Державного фонду регіонального розвитку є свідченням імплементації на вітчизняному рівні найкращих світових практик. За результатами дослідження нормативних документів, що регламентують стратегічні напрями регіонального розвитку в Одеській області, можна дійти висновку щодо задекларованості їх спрямування на різні сфери громадського життя: досягнення високого рівня конкурентоспроможності місцевої економіки, розвиток людського потенціалу, забезпечення гідних умов життя та екологічної безпеки, підвищення якості управління регіональним розвитком тощо.

Відповідно до визначених пріоритетів, у 2019 р. за рахунок коштів обласного бюджету були про-

фінансовані видатки на виконання 19 регіональних програм. Найбільшими з них є програми соціальної підтримки населення Одеської області, забезпечення доступної медицини, надання фінансової підтримки комунальним підприємствам спільної власності територіальних громад, розвиток культури та освіти. Якщо ж розглядати фінансування регіонального розвитку за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, а також конкретні регіональні проекти, можна зробити такі висновки:

1. Доцільним було б запровадження виважених критеріїв розподілу коштів Державного фонду регіонального розвитку між окремими адміністративно-територіальними одиницями (рівень зайнятості населення або відповідні індекси, що визначають соціальне становище, можливість доступу до суспільних послуг, добробут, комфортне життя, відтворення населення тощо).

2. Також необхідно побудувати чітку систему критеріїв, за допомогою якої стане можливим визначити дійсний рівень «розвитковості» запропонованих проектів, тобто їх націленість на досягнення позитивних економічних змін.

3. Перспективним вбачається розширення переліку інвестиційних проектів, що фінансуються з Фонду, на користь тих, які будуть забезпечувати формування належного бізнес-середовища та підвищення ділової спроможності регіонів (активізація місцевої економічної ініціативи, зростання виробничого потенціалу сільської місцевості та інші заходи, наці-

лені на розширене відтворення та підвищення рівня зайнятості населення). ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Savastieieva O. N., Butenko V. V., Zhuravlova T. O., Fic D. Analysis of basic conditions for implementation of decentralization reform in Ukraine and Poland. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2019. Вип. 29. Т. 2. С. 403–411.
2. Савастєєва О. М. Модель забезпечення регіонального розвитку в умовах децентралізації. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 1. Ч. 2. С. 47–53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-1-30>
3. Давимука С. А., Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Тенденції розвитку нової регіональної політики країн-членів Європейського Союзу. *Регіональна економіка*. 2019. № 1. С. 76–87.
4. Мельник А. Управління ресурсами території в контексті європейської та національної політики регіонального розвитку. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2018. № 3. С. 7–22.
5. Гринчук Ю. С., Коваль Н. В. Нормативно-правове забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 5. С. 9–15. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6549&i=1>
6. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку. Київ, 2019. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/7-1_2019/Zvit_7-1_2019.pdf
7. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року, затверджена рішенням Одеської обласної ради від 21 грудня 2015 р. № 32-VII. URL: <http://oblrada.odessa.gov.ua/wp-content/uploads/32-VII.pdf>
8. Рішення Одеської обласної ради «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік». URL: <http://oblrada.odessa.gov.ua/wp-content/uploads/913-VII.pdf>
9. Державний Фонд регіонального розвитку // Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/kaznachejstvo-informuye/derzhavnij-fond-regionalnogo-rozvitku>

REFERENCES

- “Derzhavnyi Fond rehionalnogo rozvytku” [State Regional Development Fund]. Derzhavna kaznachejska sluzhba Ukrainy. <https://www.treasury.gov.ua/ua/kaznachejstvo-informuye/derzhavnij-fond-regionalnogo-rozvitku>
- Davymuka, S. A., Kuibida, V. S., and Fedulova, L. I. “Tendentsii rozvytku novoi rehionalnoi polityky krain-chleniv Yevropeiskoho Soiuzu” [Trends of New Regional Policy Development in EU Member States]. *Rehionalna ekonomika*, no. 1 (2019): 76–87.
- Hrynychuk, Yu. S., and Koval, N. V. “Normatyvno-pravove zabezpechennia formuvannia ta realizatsii derzhavnoi rehionalnoi polityky” [Regulatory and Legal Provisions of Establishment and Implementation of the State Regional Policy]. *Investysii: praktyka ta dosvid*. 2019. <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6549&i=1>
- [Legal Act of Ukraine] (2015). <http://oblrada.odessa.gov.ua/wp-content/uploads/32-VII.pdf>
- Melnyk, A. “Upravlinnia resursamy terytorii v konteksti yevropeiskoi ta natsionalnoi polityky rehionalnogo rozvytku” [Territorial Resource Management in the Context of European and National Regional Development Policy]. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnogo ekonomichnogo universytetu*, no. 3 (2018): 7–22.
- “Rishennia Odeskoi oblasnoi rady «Pro oblasnyi biudzheth Odeskoi oblasti na 2019 rik»” [Decision of the Odessa Regional Council "On the Regional Budget of the Odessa Region for 2019"]. <http://oblrada.odessa.gov.ua/wp-content/uploads/913-VII.pdf>
- Savastieieva, O. M. “Model zabezpechennia rehionalnogo rozvytku v umovakh detsentralizatsii” [Model of Provision of Regional Development in Decentralization Conditions]. *Problemy systemnogo pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 2, no. 1 (2019): 47–53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-1-30>
- Savastieieva, O. N. et al. “Analysis of basic conditions for implementation of decentralization reform in Ukraine and Poland”. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, vol. 2, no. 29 (2019): 403–411.
- “Zvit pro rezultaty audytu efektyvnosti vykorystannia koштiv derzhavnoho fondu rehionalnogo rozvytku” [Report on the Results of the Audit of the Efficiency of use of Funds of the State Regional Development Fund]. Kyiv, 2019. https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/7-1_2019/Zvit_7-1_2019.pdf